Acad. Alb. Regim. 1880.

APOLLINARII

METAPHRASIS PSALMORUM I—III

ab Arthuro Ludwich edita

qua

orationes

ad celebrandam memoriam virorum illustrium

Coelestini de Kowalewski — Jacobi Friderici a Rhod

Friderici a Groeben — Joh. Dieterici a Tet…

diebus XXI et XXIII Maji et XXIII Junii

h. s.

in auditorio maximo habendas

indicit

Ludovicus Friedlaender

P. P. O.

die XII Maji.

Typis academicis Dalkowskianis.

Apollinarii metaphrasin psalmorum ipse legi in his codicibus mss.:

- *B* Florentino bibliothecae Laurentianae LIX 17 chart. saec. XV primum et ultimum psalmum cum glossis interlinearibus exhibente,
- *C* Romano bibliothecae Angelicae C 4, 5 (olim Passioneae) chart. saec. XV ex.,
- *D* Romano bibliothecae Casanatensis G V 6 chart. saec. XV ex.,
- *L* Florentino bibliothecae Laurentianae V 37 chart. saec. XV in. (L^2 est eiusdem codicis manus recentior),
- *M* Monacensi 65 chart. saec. XVI in.,
- *N* Neapolitano II A a 11 chart. saec. XV,
- *O* Oxoniensi inter Baroccianos bibliothecae Bodleianae nr. 25 bomb. saec. XIV in. (de siglo *O** dicetur ad ps. II vs. 15).

De quattuor aliis notata quaedam mecum communicavit Eugenius Abel Budapestinus: de

- *P* Parisiensi 2743 chart. saec. XV ex.,
- *Q* Parisiensi 2782 chart. saec. XV ex. psalmos I—XXVI 1 continente,
- *R* [illegible]isiensi 28[illegible] chart. saec. XV,
- *S* Parisiensi 2892 chart. saec. XV ex.

Praeterea tribus editionibus mihi uti licuit:

- *a* Adr. Turnebi Paris. 1552,
- *b* Joann. Benenati Paris. 1580,
- *c* F. Sylburgii 1596,

quarum consensum littera *V* significavi. V^2 (a^2 b^2 c^2) est *ἡ διάφορος γραφή* iisdem editionibus adiecta.

Metaphrasi in aliquot codicibus (*L O P Q S*) praemissum est prooemium, cui titulus *εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ ψαλτῆρος προθεωρία L*, *ἀπολιναρίου* minio supra scripsit L^2, *προοίμιον εἰς τὴν με[τάφρασιν τοῦ ψαλ]τῆρος O* (litterae uncis inclusae nunc absunt), *ἀπολιναρίου προθεωρία εἰς τὴν τοῦ ψαλτῆρος μετάφρασιν P*, *εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ ψαλτῆρος προθεωρία: ἀπολιναρίου Q*, *εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ ψαλτῆρος S*. quod prooemium in libris *D O D M N R V* omissum post Bandinium edidi a. 1878 in Hermae Berolinensis vol. XIII p. 336 sqq., ubi vs. 85 *καὶ λόγον ἐν λαγόνεσσι* [illegible] *θεοιο*, et vs. 105 *τοὔνεκα δὴ καὶ γλῶσσαν Ἰήονα (καὶ γὰρ ἐτύχθη .... ὁμοῦ καὶ γλῶσσα καὶ ᾠδή) ἀθάνατον βασιλῆα πολύλλιτον ὑμνοπολεῦσαι Μαρκιανὸς ποθέεσκεν* scribendum fuisse Ervinus Rohde iam aestate eiusdem anni recte me monuit. posteriorem locum etiam Tycho Mommsen in egregia commentatione sua ‚Gebrauch der Präpositionen *σύν* und *μετά* bei den Nachhomerischen Epikern' (Frankfurt a. M. Ostern 1879) p. 57 tractavit et sic restituendum esse coniecit: *τοὔνεκα δὴ καὶ γλῶσσαν Ἰήονα (καὶ γὰρ ἐτύχθη .... ὁμοῦ λαλιὴ καὶ ἀοιδή) ἀθάνατον κτέ.* praeter hos locos corrigendi ex codice *O* vs. 5 *ἤ τό μοι εὑρέμεναι* et 86 *προφανέντ' ἀψευδέι μορφῇ*.

Prooemium in *L O Q* pessima excipit primi psalmi metaphrasis (inscripta *μετάφρασις παλαιὰ τοῦ αου ψαλμοῦ Q*; in margine codicis *O* minio parum perspicue scriptum legitur vel

παλαιός vel *παλαιοῦ*) certe ab Apollinarii arte longe abhorrens, quamvis in margine libri *L* a prima manu minio appictum sit *ἀπολιναρίου*. cuius carminis auctor ne totum quidem psalmum *μεταφράζειν* sustinuit. in codice *S* inter hanc metaphrasin et prooemium insertus est ps. II *τίπτε μέγα φρυάξαμεν* (sic) *κτέ.* quae quidem metaphrasis a *B C D M N P R V* omissa (sed cf. ad Apollinarii ps. I 1 et 2) ita fere tradita est:

Ὄλβιος οὐ πεπόρευται δυσσεβέων ἐνὶ βουλῇ
καὶ πόδας οὐκ ἐστήσατ᾽ ἀλιτροτάτοισι κελεύθοις
οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἕδρην φθινυθόντων θήκατο κλισμὸν ἑοῖο,
ἐν δὲ νόμοισι θεοῖο θελήματα πάντοτ᾽ ἐρείδει
καὶ μελεδῶνας πάσας ἤμασι καὶ νυχίησιν.
ὡς δὲ λύγος πεφύτευται τοῖσι δρόμοισι ῥεέθρων,
ὥριον ὃς θαλέθων κατὰ καίρια δώσεται ἄνθος,
οὔτ᾽ ἀπὸ δ᾽ ἐρρυήσατο φύλλον ἑὸν μάλα θάλλον,
αὐτὰρ πάντ᾽ ἐσάωσε, τάπερ τελέθει πολύκαρπα.
οὔκουν δυσσεβέοντες τοῖσιν ὁμοίιοι, οὔκουν,
ἢ ἀλλ᾽ ὡς χνόος, ὃν κεν ἄελλα γαίης ἄπο πάσσοι.
τοῦτο διανστήσονται ἀτάσθαλοι οὐχὶ δίκησιν.

vs. 1 *ὄλβιος ὃς οὐ πεπόρευται L O O* S*, ‚sed abundat ὃς in metro' Bandini, *ὄλβιος ὃς πεπόρευτ᾽ οὐ Q,* quod etiam Fr. Ritter ‚de Apollinarii Laodiceni legibus metricis' (Programm des Progymn. zu Tauberbischofsheim 1877) p. 8 coniecit. — *δυσευῶν O, δυσσεβων* (m. rec. *ἐ* supra scripsit) *O**. — 2 *ἀλιτροτάτῃσι* ex *-τοισι* corr. *O**. — 3 *ἑοῖο Q.* — 4 *ἐν*] *οὐ Q.* — *ἐρίδει Q.* — 5 *ἤμασι* omnes. — *νυχίησι O**. — 6 *τοῖσι δόμοισι ῥεέθρων Q, τοῖσι ῥεέθρων δρόμοις L O O* S. τοῖσι δρόμοισι ῥεέθρων* e corr. *L²*, cuius correcturae vestigia etiam in margine codicis *O* supersunt haec: . . .
ον
όμοισι . . . . . ων. — 7 *κατὰ καίρια Q, κατακαίριον L O S*, ‚sed melius *κατὰ καιρὸν*' Bandini, *κατὰ καιρὸν O**. — 8 *οὔτ᾽* omnes. an *οὐκ*? — *ἀπο O O**. — *ἐρυήσατο O* (non *O**). — *φύλλον ἑὸν Q, ἑὸν φύλλον* (ex *φῦλον* corr.) *O.* — *θάλλον*] omnes *θῆλλον.* — 9 *ἀτὰρ S.* — 10 *δυσσεβέων O* (non *O**). — *τοῖσιν* m. rec. corr. ex *τοῖς ἴσ O**. — *ὅμοιοι O, ὁμοίοιο O**. — 11 *ἢ ἀλλ᾽*] litterae *ἢ ἀ* evanuerunt *O**. — *ἄελα O O**. — *γαίης*] ‚sed forte legendum *γαίας*' Bandini. — *ἀπο O* (non *O**). — *πάσσει O** (non *O*). — 12 *τοῦτο*] *τῶτοι O O**. — *διαναστήσονται O O**. — *οὐχι O.*

Post id carmen in *Q* sunt duae lineae vacuae, quibus in margine adscriptum: *ἐλλιπὲς τὸ χωρίον.* — Sequitur in *L O Q* Ammiani cuiusdam metaphrasis primi psalmi (inscripta *ἑτέρα*
μ
μετάφρασις ἀμιανοῦ κατὰ ζῆλον ἀπολιναρίου Q, ἀμμιανοῦ μετάφρασις κατὰ ζῆλον ἀπολιναρίου LO et *S*, quo in codice eadem metaphrasis sub finem codicis post Apollinarium occurrit) eo notabilis et ab Apollinarii usu discedens, quod Ammianus vetera versionis septuaginta interpretum cola sive versus fere nihil curavit. est autem haec:

Ὄλβιος ἐν μερόπεσσιν, ὅς οὐκ οἶδε μῆτιν ἀλιτρῶν
οὐδὲ κακορρέκτων ἐδάη δυσπέμφελον οἶμον,
ἀλλὰ θεοῦ δίκησι κεκασμένος ἄφθιτον ὕμνον
παγγενέτου βασιλῆος ἐνὶ στομάτεσσιν ἀείδει·
δένδρῳ ἐειδόμενος γὰρ ἐπὶ προχοῇς ποταμοῖο
ἑσταότι καὶ καρπὸν ἄγει κατὰ καίριον ὥρης·
φύλλον ἔχει γλυκεροῖσιν ἀειθαλέουσιν ὁμοῖον·
εὐδοκίης ἐτύχησε θεουδέος ἤματα πάντα.
ἀλλὰ κακορρέκτων οὐκ ἔλλαχε ταῦτα γενέθλη,

ὡς ἄνεμον ὅτε πολλὸν ἐπερχομένη κατὰ βαιὸν
ῥίψεν ἀναρπάξασα κόνιν γαίης ἀπὸ τηλοῦ·
τῇ ἴκελος βαρύποτμος ἀμειδέα δώματα ναίων
οὐδὲ δίκης ὀφθαλμῷ ἐσέδρακεν· εὐσεβέων γὰρ
παγγενέτης πάτον οἶδεν, ἀλιτρονόων ἀπὸ τηλοῦ
τοὔνεκα δυστήνων γενεὴ προθέλυμνος ὀλεῖται.

vs. 1 *ἴδε* pro *οἶδε* scripsit Hilberg ‚Princip der Silbenwaegung' p. 11. — 2 *δυσπέφελον* (m. rec. *μ* supra scr.) *O*. — *οἶμον* etiam *L*, sed *μ* e corr. m. 2. — 4 *ἀείδοι O*. — 5 *δένδρον ἀειδόμενος L*, quod corr. *L*². — *προχοῆσι O*. — 6 *ἑσταώς τε L*, sed *ἑσταότι* (ex *ἑστῶτι* correctum) in marg. *L*². *ἑστῶτι* Bandini. — *καταχαίριον L*. — 7 *γλυκερῆσιν O*. — *ἀριθαλέουσιν O*. — 8 *εὐθυδικίης O*. — *ἐτύχησε* etiam *L*, sed *η* e corr. m. 2 — *ἤματα LO*. — 9 *κακορέκτων O*. — *οὐκ ἔλαχε O*, *οὔκουν λάχε* (sed *ουν* et *λά* a m. 2 in ras.) *L*. — 10 *ἐρχομένη* (*ἐπ* om.) *O*. — 11 *ῥίψεν* (*εν* e corr. m. 2) *L*, *ῥῆξεν O*. — ultima littera vocabuli *κόνιν* e corr. m. 2 *L*. — 12—15 toti a m. 2 scripti sunt in *L* fol. 5ʳ: v. Hermae vol XIII p 349. — 12 *ἴκελος L*². — *ἀμειδέα*] *δ* e corr. *L*². — 13 *ὀφθαλμοῦ O*. — 14 *παγγενέτην O*. — *ἀλιτρονόον O*. — 15 *τοὔνεκα O*. — *γενεὴ*] *γεὴ* sic *O*. — de lectionibus codicum *Q S* nihil compertum habeo.

Quibus carminibus praemissis aut praetermissis incipit in codicibus mss. Apollinarii metaphrasis. de eius titulo haec mihi innotuerunt: *ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ μετάφρασις τοῦ ψαλτῆρος. ψαλτήριον τερπνὸν εἰς θεὸν μέλος* minio nunc paene evanido *O* (cf. ad ps. II 15), *ἀπὸ φωνῆς ἀπολιναρίου L*² (cfr. ad ps. I 15. eadem secunda manus ex adverso in foliis recentioribus totam septuaginta interpretum versionem exaravit), *ἐντεῦθεν ἄρχεται μετάφρασις ἀπολιναρίου καὶ ἰωάννου γεωμέτρου ἐν οἷς ἔγραψε καὶ εὐδοκία αὐγούσια, καὶ δι' ἰάμβων δωρόθεος ἱεροσολυμίτης. μετάφρασις τοῦ ψαλτῆρος, ἀπὸ φωνῆς ἀπολιναρίου. ψαλτήριον τερπνὸν μέλος. ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις ὁ ψαλμός* minio *Q* (qui in margine LXX quoque interpretum versionem exhibet), *ἀπολιναρίου μετάφρασις εἰς τὸν ψαλτῆρα* (haec etiam *V* habet) *καὶ ἰωάννου γεωμέτρου· ἐν οἷς ἔγραψε καὶ εὐδοκία αὐγούστα* (-του *C D*, -τ(η)ου *M N*), *καὶ δι' ἰάμβων δωρόθεος ἱεροσολυμίτης C D M N*, *ὁ ψαλμὸς ᾱ, μακάριος ἀνὴρ ὅς, τοῦ ἀπολιναρίου B*.

I

Ὄλβιος ὅστις ἀνὴρ ἀγορὴν δ' οὐ νίσσετ' ἀλιτρῶν
οὐδ' ἐπὶ δὴν στήριξεν ἀτασθάλῳ ἴχνος ἀταρπῷ
οὐδ' ὀλοῆς ἕδρησιν ἐφέζετο λυμαντήρων,
ἀλλ' ἔχεν ἠιθέῳ κραδίην συμφράδμονα θεσμῷ
θεσπέσιον νύκτας τε καὶ ἤματα θεσμὸν ἀείδων.
ἔσσεται οἷά περ ἔρνος ἐφ' ὑδρηλοῖσι κελεύθοις
καίριον ἀντέλλον σφέτερον μελιηδέα καρπὸν

I Argumenti vice fungitur versus *Δαυὶδ* (*Δαβὶδ α*) *προφήτου καὶ βασιλέως μέλος V* ab omnibus codicibus meis mss. omissus. certe neque hoc neque alia psalmorum argumenta sunt Apollinarii (cf. Mommsen l. l. p. 56). — lemma *μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη* exstat in *C D M N* similiaque lemmata ibidem ceteris psalmis praemittuntur, quod hoc loco commemorasse satis habeo. — vs. 1 *ὅστις ἀνὴρ*] *ἀνὴρ* om. *O*, *ἀνὴρ ὅστις B*. — *ἀγορὴν δ' M N O*. — *ἀλιτρῶν L*² *O*, *ἀλιτροῖς B C D M N P* — pro hoc versu legitur *ὄλβιος οὐ πεπόρευται δυσσεβέων ἐνὶ βουλῇ R V*. vide supra p. 4. — 2 *ἐπὶ O D*. — *ἀτασθάλων B C D L*² *O*, ‚forte *ἀτασθάλῳ*' Bandini, *ἀτάσθαλον M N*. — in locum huius versus irrepsit *οὐδ' ἴχνος ἐστήριξεν* (*στήριξεν* coni. Ritter l. l. p. 24) *ἀλιτροτάτοισι κελεύθοις P R V*. v. supra. — 3 *ὀλοῆσ' B*. — *ἕδρησιν O*. — *ἐφέζετο L*² *O*, *ἐφίζετο B C D M N P R V*. — 4 *ἔσχεν O*. — *ἠιθέῳ* (*ὀρ* supra scr.) *L*². — *κραδίη O*. — *συμφράδμονα*] litterae *μονα* in ras. *L*², *σὺν φράδμονα O*. — *θεσμῷ*] *θυμῷ O*. — 5 *τὲ C D N O a*. — *ἤματα* omnes codd. — 6 *οἷα περ B O*. — *ἔρνος B L*². — *ἐφ' L*² (*υ* supra scr.), *ὑφ' B O R*. — *ὑδρηλῇσι L*². — 7 *ἀντέλλων B O* (-ον e

ἠνεκέως φύλλοισιν ἀκειρεκόμοισι τεθηλός·
πάντα οἱ ἰθύνοιτο κατὰ χρέος ὅσσα τελέσσει.
οὐ τοῖοι γεγάασιν ἀτάσθαλοι, οὔ νύ τι τοῖοι,
ἀλλὰ κόνει ἴκελοι, τήν ῥα χθονὸς ὤλεσ' ἀήτης.
τοὔνεκεν εἰς κρίσιν οὔποτ' ἀναστήσονται ἀλεῖται
οὐδ' ἄρ' ἁμαρτίνοοι πινυτῶν βουλῇσι δικαίων,
οὕνεκεν εὐαγέων βασιλεὺς ὁδὸν οἶδε δικαίων·
αὐτὰρ ἁμαρτινόων ὀλοὴ τρίβος αἰὲν ὀλεῖται.

II

Τίφθ' ὑπεροπλίην κενεόφρονα σύνθετο φῦλα
καὶ γαίης βασιλῆες ἀολλίσθησαν ἑτοῖμοι
καὶ σφεων ἠγερέθοντο δικασπόλοι εἰς ἓν ἰόντες
ἀθανάτου κατέναντα θεοῦ κατέναντα τε χριστοῦ;
δεσμοὺς μὲν σπάσομεν, ζυγόδεσμα δὲ ῥίψομεν αὐτῶν.
ὑψιμέδων θεὸς οὐρανόθεν δ' ἐγελοίασε τούσδε
ἐξαθερίζων τ' αὖ μυκτηρίσατ' ἀφραδέοντας.
τῆμος ἀμείλιχα πᾶσι κοτεσσάμενος καταλέξει
καὶ χόλον ἀμπνείων πραπίδων σύμπαντας ἀτύξει.
αὐτὸς δ' ἡγεμονῆα κατέστησέν μ' ἐπιβήσας

---

corr. D). — μελιηδέα] ε ex η corr. L^2. — verba μελιηδέα καρπὸν in N fere detrita et a m. 2 in margine repetita.
γρ. ἠνεχέως
— 8 ἠνεκέως B C L^2 N O, ἠνεκέως D, διηνεκέως M, νωλεμέως P, νωλεμέως R V. — φύλλοισι M. — τεθηλός!
γρ. τεθηλός
τε θάλλον P, τε θάλλον R. — 9 πάντά οἱ B C L^2 O c. — κατα B. — ὅσα O. — τελέσσει B L^2 P R V, τέλεσσε C D M N
ι
τελέσσοι O. — 10 γεγάασιν D L^2 P V, γεγάασσιν C M N R, γεγόνασιν B O. — οὐ νύ τι L^2, οὐ νύ τοι M et N m. 2, οὐ νύ τοι B C D O et N m. 1, οὐ νύ γε P, οὔποτε R V. — τοῖσιν D, τοίοι εἰσίν O. — 11 κονίη B, κόνοις O. —. ἴκελοι B O, ἴκελλοι M. — τὴν ῥα B C D L^2 M N, τὴν ῥὰ O. — ὤλεσσ' B — 12 τούνεκεν B O, οὕνεκεν voluit Ritter
σαιντο
p. 11. — οὔποτ' B C D L^2 M N O P (Ritter l. l.), οὐδέποτ' R V. — ἀναστήσονται P (Ritter l. l.), ἀναστήσονται L^2, ἀναστήσοντ' B C D M N O, ἀνστήσονται R V. — ἀλῆται M, ἀλήται O (sed ή in ras.) et N (in quo m. 2 corr. ἀλῆται). — 13 ἁμαρτίνοοι] ἁμαρτωλοὶ L^2. — vss. 14 et 15 om. O. — 14 οὕνεκεν C D M N. — ὁδὸν] πάτον P R V. — 15 ὀλοῶν C D M N. — totus versus immutatus τούνεκα (τούνεκα B) δυστήνων γενεὴ προθέλυμνος ὀλεῖται B P R V. — hunc psalmum subsequitur in L^2 hic titulus minio scriptus: ἐντεῦθεν ἄρχεται μετάφρασις ἀπολιναρίου καὶ ἰωάννου γεωμέτρου· ἐν οἷς ἔγραψε καὶ εὐδοκία αὐγούστα, καὶ δι' ἰάμβων δωρόθεος ἱεροσολυμίτης.

II Argumentum Ἐπιγραφῆς ο ψαλμὸς εὑρέθη δίχα (pro hoc versu codex O habet ἕτερος ψαλμὸς δεύτερος παλαιός). | ἡνωμένος (ἡν- O*) δὲ τοῖς παρ' Ἑβραίοις (-ων O O*) στίχοις· | ἀλλ' ὧδε (sic L^2, ἀλλ' ὧδε O O*, ἀλλ' ὡς δὲ a b, ἄλλως δὲ c, ἀλλ' ὧδε V^2) δευτέρευσε Δαυίδου (Δαβίδου a) κρότοις. | ἐπεὶ παρ' αὐτοῖς τίεται ταύτης δίχα (sic V, ἐπεὶ παρ' αὐτοῖς εἴνατος τιμᾶται δίχα O O*, ἐπεὶ παρ' αὐτοῖς εἴνατος τιμᾶται δίχα L^2) praeponunt L^2 O O* V. — Tres priores versus ab L^2 O* (et Q, ut videtur) sic traditi sunt: τίπτε μέγα φρύαξαν ἐνὶ πραπίδεσσι κενῇσιν (ῃ ex οι corr. L^2) | ἔθνεά τε ξενόλεκτα καὶ λαοὶ φυσιόωντες | ἄρχοντές τε γαίης καὶ (καὶ om. O*) βασιλῆες ἐπήλυθον ἄρδην (ἄρ- L^2). — 2 γαίης μεγάλοι M N et ο corr. C. 3 καὶ σφέων C D M N O V. — 4 θεοῦ ab omnibus (C D M N) omissum inserui. — τε om. O M N. — pro hoc versu L^2 C O* V habent παμβασιλῆος ἑοῦ τε (τὲ L^2) κατὰ χριστοῖο θεοῖο, qui fortasse praeferendus. — 5 secutus sum codices C D O M N V. contra L^2 O* exhibent ἐξερέοντες (τες a m. 1 om. supra scr. m. rec. O*) ὑπέρνοα ῥήξειν δέσμια δοῦλα. — 6 δ' ἐγελοίασε O V, δὲ γελοίασε C D M N, δ' ἐγέλασεν L^2, δεγέλασε (m. rec. corr. δ' ἐγέλασσεν O*). — 7 ἐξ ἀθερίζων C D N, ἀθερίζων (ἐξ om.) L^2. — versum incorruptum esse vix putaverim. — 8 dissentiunt L^2 O* δὴ τότε μήνιδι (τότε μηνὶ m. 1, τότ' ἐν μήνιδι corr. m. rec. O*) προσλαλέων κακὰ τοῖσι προπέμψει. — 9 ἀμπνείων O V, ἀμπνώων V^2, ἀμπνύων C D M N. — pro hoc versu alium praebent L^2 O* ἐν δὲ κότω βριαρῷ ταρβήσεται ἀστατέοντας. — 10 αὐτὸς δ' L^2, αὐτός μ' vel αὐτὸς μ'

εὐαγέι πρὸς ὄρει Σιῶνος ἐῷ μεγαλίζων
ἀγγέλλειν βασιλῆος ἐφετμὴν οὐρανίοιο.
υἱὸς ἐμεῖο, πατὴρ θεὸς ηὔδα πρός με, πέλεις σύ,
ἤματι προσφάτῳ αὐτὸς ἐν εὐδοκίῃ σ' ἀπεγέννων.
λίσσεο μέν, λάχος ὄφρα λάβῃς σύ μευ ἔθνεα δόντος
καί κε κατασχεσίην σέο πείρατα πάνθ' ὑπὸ μήνην·
τοὺς δὲ σιδηρείῃ ἐνὶ ῥάβδῳ μηλοβοτήσεις
ἠύτε τε σκεύη κεραμήια συντρίψειας.
τῆμος δ' οἱ βασιλῆες ἐφημερίων συνίητε,
παιδεύθητε καὶ οἱ κρατέοντες ὑπ' οὐρανοῦ ἄκρης·
δείδιτε, δουλοσύνης δὲ κεράσσατε χάρμασι δεῖμα
καί οἱ ἀγάλλεσθε τρομερῇ φρενὶ τέρψιν ἑλόντες.
λάζεσθ' οὖν σοφίης, ἵνα μή ποτε χώσεται ἐσσήν,
εὐσεβέος δ' ἅμα πάντας ἀπορραίσειε κελεύθου.
εὖτε θοῶς φλογόεντα νόον βαρύθυμον ἐγείρῃ,
πάντες ἄμ' ὄλβιοί εἰσι πεποιθότες αἰὲν ἐπ' αὐτῷ.

C D M N O O* V — κατέστησέν μ' L^2, κατέστησέν τ' C D M N O V, κατέστησε (m. rec. corr. -σα) τ' O*. — ἐπὶ βήσας L^2. — 11 πρὸς L^2, ἐν C D M N O O* V. — 12 ἀγγέλλειν L^2, ἀγγέλλων C D O N V, ἀγγέλων M O*. — 13 υἱὸς] υἷς O, υἷϊς (m. rec. corr. υἱὸς) O*. — ἐμεῖο C D M N, ἐμοῖο L^2 O O* V. — ηὔδα O O*. — πρός με om. O*. — πέλεις σύ V, σὺ πέλεις L^2 O O*, σὺ πέλλεις C D M N. — 14 hunc versum e coniectura dedi. ἤματι προσφάτῳ αὐτός σ' (αὐτὶς m. 1, αὐτός σ' corr. m. rec. O*) εὐδοκίης ἀπογεννῶν (-γεννῶ L^2) L^2 O O*, ἤματι δή σε προσφάτῳ εὐδοκήσα (-ησα M) γενέσθαι C D M N, ἤματι προσφάτῳ αὐτός σ' εὐδοκήσα γενέσθαι V, ἤματι προσφάτῳ αὐτὸς ἐγώ σ' ἐδόκησα γενέσθαι coni. Ritter l. l. p. 8. — 15 λίσσεο μὲν C D M N O O*, λίσσεύ μευ V, δίζεο μὲν L. — λάχους (m. rec. corr. λάχος) O*. — λάβῃς σὺ V, λάβῃσι C M N O O* et in ras. D, λάβῃς γε L. — μευ ἔθνεα δόντος correxi pro διδόντος ἔθνη μου V vel διδόντος ἔθνη μοι C D M N O O*, quod metricae Apollinarii arti repugnat. — post hunc versum in cod. O recurrunt quae supra siglo O* significavi, scilicet carmen illud ὄλβιος ὃς οὐ πεπόρευται δυσσεβέων ἐνὶ βουλῇ κτλ. et secundi psalmi priores quindecim versus. et haec et quae sequitur psalmorum metaphrasis scripta est ab eadem manu. supra singulos versus legitur LXX interpretum versio minio picta nunc evanescente. — 16 σέο correxi. σοῦ C D V, σου L^2 M N O. — 17 e coniectura restituere ausus sum. σιδηρῷ δ' ἐνὶ ῥάβδῳ τοὺς δέ γε μηλοβοτήσεις C D M N V, σιδηρῷ δ' ἐνὶ ῥάβδῳ τούς δ' ἂν μηλοβοτήσῃς L^2, σιδηρῷ δ' ἐνὶ ῥάβδῳ τούς δ' ἰθείῃ βατήσεις O, τούσδε γε σιδηρῷ ῥάβδῳ ἐνὶ μηλοβοτήσεις coni. Ritter p. 8. — 18 hunc quoque versum dubitanter correxi. καὶ κεραμῆος σκεύη ἠύτε ἐκτρίψειας C D M N, καὶ κεραμῆος σκεύη ἠύτε συντρίψειας V, ἠύτ' ἄγγεα συντρίψεις σφέας ἐκ κεράμοιο L^2, καὶ κεραμῆος ἅτε σκευάσματα συντρίψειας Ritter p. 9. καί σφας ἅτε σκεύη κεραμήια συντρίψειας Koechly apud Ritterum l. l. — 19 συνέητε D V^2 et L, qui inde ab hoc versu textum a prima manu exaratum exhibet; συνέητε ex συνέηται corr. O. — 20 οὐρανοῦ L, οὐρανὸν C D M N O V. — 21 δουλοσύνης m. rec. ex δουλωσύνης corr. O. — κεράσσατε O V, κεράσατε O D L M N. — χάρμασι δεῖμα] δείματα χάρμη O. — 23 λάζεσθ' οὖν] λάζεσθε (οὖν erasum) O. — μή ποτε χώσεται (-σεται m. 2 ex -σηται corr.) ἐσσὴν L, μὴ χώσηται ἔμμευ C D et N, sed in hoc m. 2 ἵν
ἵν
supra scr.; μὴ χώσηται ὔμμευ M, μὴ χώσεται (m. rec. corr. χώσηται) κς (i. e. κύριος) O, μὴ χώσηται ὁ ἐσσὴν V. — 24 πάντες O. — κελεύθου L M O V, κελεύθους C D et N, sed in hoc m. 2 ς delevit. — 25 ἐγείρῃ V, ἐγείρῃ (η e corr.) L, ἀγείρῃ O, ἐγείρει C D M N. — 26 ὄλβιοι εἰσὶ L M N, ὄλβϊοίσϊ O. — αἰὲν L V, om. C D M N O. — αὐτῷ
ὸν
C D M N, αὐτῷ L, αὐτόν O V.

III

Δυσμενέες τί τοσοίδε περιπλήθουσιν ἐμεῖο;
πολλοὶ δ' ἐγρόμενοί μοι ἀνάρσιοι ἀντιφέρονται
οὔτινά μοι ψυχῇ θεόθεν βάζοντες ἀρωγήν.
ἀλλ' ἐμέθεν, βασιλεῦ, σὺ διηνεκέως προμαχίζεις
κῦδος ἐμὸν γεγαὼς κεφαλήν θ' ὑπεραυχέα τεύχων.
κικλήσκω βοόων, ὁ δ' ἀπ' οὔρεος ἔκλυεν ἁγνοῦ.
αὐτὸς ἐκοιμήθην, κατὰ δ' ἔσχε με νήδυμος ὕπνος·
ἂν δ' ἔστην, ὅτ' ἐμῆς βασιλεὺς ἀνθέξεται ἀλκῆς.
οὔ ποτε μυριάδας λαῶν πεφοβημένος εἴην,
οἵ κέ με κυκλώοντες ἐπιβρίσωσιν ὁμαρτῇ.
ἔγρεο καί με σάω, πανυπέρτατε σῶτερ ἐμεῖο,
ὅττι σὺ μεν σύμπαντας ἕλες κενεαυχέας ἐχθρούς,
αὐτὰρ ἁμαρτινόων ὀλοοὺς συνέαξας ὀδόντας.
σεῖο φάος, βασιλεῦ, σέο τ' εὐλογίην πόρε λαῷ.

III Argumentum *Δαυίδου* (a m. 2 ex *δαυῖδου* corr. *L*, *Δαβίδου a*) *λιγυρὸν* (sic *O*, *λιγρὸν L*, *λυγρὸν C D M V*) *τρίτατον μέλος, ἡνίκα φεύγων* | *υἱὸν* (*υἷν O*) *Ἀβεσσάλωμον* (sic *O*, *ἀβεσάλωμον L*, in quo accentus et littera *μ* a m. 2 scripta sunt, *ἀβεσαλώνιον C*, in quo m. 2 *σ* supra *σ* et *ει* supra *ι* adscripsit, *ἀβεσαλώϊον D*, *ἀβεσαλόνειον M*, *Ἀβεσσαλόνειον V*) *ἣν λίπε κοίρανος ἕδρην* (*ἔδρην M O*) habent *C D L M O V* (ceterorum ignarus sum). — sequitur in *L* (m. 1) *ἐντεῦθεν ἄρχονται τῶν ποιητῶν οἱ ψαλμοί.* — vs. 1 *περιπλήθουσ' ἐμεῖο O*, ceteri *περιπλήθουσιν ἐμοῖο.* — 2 *ἐγρομένοι L*, *ἀγρόμενοί O.* — *ἀντιφέροντο O.* — 3 *μοι*] *αι μιν*? — 4 *βασιλεῦ σὺ D L V*, *βασιλεὺς σὺ O*, *βασιλεῦσι C M*, in marg. *γρ. βασιλεῦ σὺ M.* — *προμαχίζεις* correxi pro *προμαχίζεις*. — 5 *γεγονὼ O V.* — *κεφαλὴν* (*θ'* om.) *V.* — *ὑπεραυχέα* restitui (coll. vs. 12) pro *ὑπὲρ αὐχένα V*, *ὑπὸ αὐχένα C D L M*, *ὑπ' αὐχένα O.* — *τεύχων* om. *O*, *τεῦχοι D* et *L*, cuius m. 2 corr. *τεύχων.* — 6 *κικλήσκω L*, *κικλήσκων O.* — *ὁ δ' M b c*, *ὃ δ' L O a*, *ὅ δ' C D.* — *οὔρεος* m. rec. ex *ὄρους* corr. *O.* — *ἔκλυσεν D L.* — *ἁγνοῦ D M.* — 7 *κατα D L O.* — *δέσχε C.* — 8 *ἄν* pro *ἂν* omnes. — *ἔστην O.* — *ὅτ'* e corr. m. rec. *O*, *δτ' C.* — 9 *λαῶν πεφοβημένος*] litterae *λα* et *μ* e corr. *L.* — 10 *οἵ κέ με O*, *αἵ κέ με V*, *αἶκε με D L*, *ἄλκιμε C*, *ἄλκιμε* et in marg. *οι M.* — *κυκλώοντες L V C* (in quo *ώο* ex *όω* corr.), *κυκλόωντες D O M* (*εῖν* supra). — *ὁμαρτῆ O* (m. 1), *ὁμαρτῇ M.* — 11 *ἔγρεο* m. rec. ex *ἄγρεο* corr. (*ἀ* minio scriptum) *O.* — *σάω*] *σάωσον O*, *σάῳ M.* — *πανύπέρτατε O*, *πανύπερτατε V.* — *ἐμεῖο L*, *ἐμοῖο C D M O V.* — 12 *ὅτι D.* — *σύμπαντας*] *πάντας M.* — *ἕλες C D.* — *κενεαύχεας L*, *κενεαυχέας* corr. *L*[2], *κεν εαυχέας O*, *κενεαύχενας V*, *κενεόφρονας C D M.* — *ἐχρθούς* sic in ras. *O.* — 13 *αὐτὰρ*] minio correctum *εὔταρ O.* — 14 *σοῖο* pro *σεῖο M.*